

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії фахових дисциплін
початкової освіти

(протокол № 1 від «30» 08 2022р.)

Голова циклової комісії ДІАНА ГАЛАТА

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ»

Освітній ступінь	«бакалавр»
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
Освітньо-професійна програма	Музеєзнавство, пам'яткознавство
Форма навчання	денна

Силабус курсу «Основи міжкультурної комунікації»

Назва курсу	«Основи міжкультурної комунікації»
Адреса викладання курсу	вул. Туган-Барановського, 7
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	Фахових дисциплін початкової освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво, 027 Музєєзнавство, пам'яткознавство
Викладач курсу	Соболевська Оксана Богданівна
Контактна інформація викладачів	oksana.sobolevska@lnu.edu.ua goruslavuchi1@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Туган-Барановського, 7, каб.41). Також проводяться онлайн консультації на платформі Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-admin/post.php?post=25636&action=edit&lang=uk
Інформація про курс	Навчальна дисципліна читається для здобувачів освіти II-го курсу, спеціальності 027 Музєєзнавство, пам'яткознавство впродовж першого семестру в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб ознайомити здобувачів з нормами міжкультурної комунікації, основними типами культур, міжкультурними стилями комунікації, прикладами культурних відмінностей, особливостями взаємодії культур. Дисципліна підсилює набуття фахових компетентностей та здобуття програмних результатів навчання.
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення нормативної дисципліни є: ознайомлення здобувачів освіти з теоретичними основами міжкультурної комунікації, підготовка здобувачів до ефективних контактів на рівні повсякденного міжособистісного спілкування, міжкультурної комунікації.</p> <p>Для досягнення мети визначаються такі цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів з історією виникнення та теоретичними засадами міжкультурної комунікації; - охарактеризувати основні види, форми, моделі та структурні елементи міжкультурної комунікації; - розвинути культурну сприйнятливість, здатність до правильної інтерпретації різноманітних видів комунікативної поведінки; - сформувати вміння й навички застосування на практиці отриманих знань в конкретній ситуації міжкультурного контакту.

**Література для
вивчення дисципліни**

Основна:

1. Блашків О.В. Теорія комунікацій: навчально-методичний посібник Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 107 с.
2. Виноградова О.В., Євтушенко Н.О. Групова динаміка та комунікація: методичні вказівки. Київ, 2020. 223 с.
3. Чудовська І. Соціологія масових комунікацій: навч. посіб. Київ, 2021.
4. Сизоненко Н. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 256 с.

Допоміжна:

1. Денисюк, С. Г. Комунікологія : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2015. 102 с.
2. Дрешпак В. М. Комунікації в публічному управлінні : навч. посіб. Донецьк: ДРІДУ НАДУ, 2015. 168 с
3. Костенко Д.В. Міжкультурна комунікація в сучасному світі // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: збірник наукових праць №30, 2018 . С. 80-83.
4. Кучеренко І. А. Основи мовної комунікації : навчальний посібник; МОН України, Уманський держ. пед. у-тет імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2018. 270 с.
5. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація. К. : Академія, 2012. 288 с.
6. Попович М.М. Основи міжкультурної комунікації: навч. посібник. Чернівець. нац. ун-т, 2012. 160 с.
7. Соломенна Т.В. Міжкультурна комунікація в Європейському Союзі : Методичні рекомендації. [Текст] / Т.В. Соломенна. Чернігів : Вид-во НУ «ЧК» ім. Т.Г. Шевченка, 2020. 36 с.
8. Марченко О.В. Комунікативна культура: навч. посіб. Дніпропетровськ:»Інновація», 2015. 200 с.

Інформаційні ресурси:

1. Основи міжкультурної комунікації [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" першого (бакалаврського) рівня / уклад. Л. А. Євдокімова-Лисогор. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 29 с
2. Українська мова і міжкультурна комунікація у глобалізованому світі: виклики та перспективи : Матеріали Міжнародної науково-практичної

	<p>конференції, 18 жовтня 2019 року [Електронне видання]. Київ, КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 118 с.</p> <p>3. Світ соціальних комунікацій : науковий журнал. – Київський міжнародний університет : [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.kymu.edu.ua/svit-soc-comunicaciy.html</p> <p>4. Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасного ВНЗ [Електронний ресурс]: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ (21 березня 2017 р.). Київ: КНЕУ, 2017. 415 с.</p>
Тривалість курсу	3 семестр, 90 год., 3 кредити.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять, з них: 16 год - лекційних занять, 16 год. практичних занять; 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після вивчення курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні поняття й терміни з галузі міжкультурної комунікації; • типи, види, форми, моделі, структурні компоненти міжкультурної комунікації; • особливості культур націй і народів світу для досягнення взаєморозуміння й позитивного результату у міжкультурних контактах; • природу міжкультурних нерозумінь і конфліктів а також засоби виходу з них; • методи й прийоми досягнення позитивного результату міжкультурної комунікації; • розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів; • знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати на практиці отримані знання в конкретних ситуаціях міжкультурної взаємодії; • дотримуватись толерантного ставлення до інших культур та їх представників; • вміти вести науковий пошук щодо дослідження проблем міжкультурної комунікації; • володіти методикою та навичками попередження й усунення міжкультурних конфліктів; • використовувати українську мову як державну в усіх

	<p>сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; • організовувати процес свого навчання й самоосвіти. <p>Набуде компетентності:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Цінування і повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК 2. Здатність оцінювати найважливіші події та явища української історії у контексті світової історії.</p> <p>СК 3. Здатність діяти відповідно до чинного законодавства (України та міжнародного) щодо музейної та пам'яткоохоронної діяльності.</p> <p>СК 8. Здатність забезпечувати ефективне використання та популяризацію об'єктів історико-культурної та природної спадщини відповідно до</p> <p>СК 10. Здатність здійснювати взаємодію музейнозаповідної мережі, об'єктів культурної спадщини з туристичною сферою.</p> <p>СК 11. Комунікувати та співпрацювати з державними і громадськими організаціями, міжнародними музейними і пам'яткоохоронними інституціями.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 2. Аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі.</p> <p>ПР 21. Робити презентації усно із візуальним супроводом, електронні презентації, відео-презентації, презентації в письмовій формі державною та іноземною мовами.</p> <p>ПР 22. Вміти планувати та організовувати міждисциплінарну</p>

	<p>культурно-просвітницьку та педагогічну діяльність у музейному просторі.</p> <p>ПР 24. Володіти методикою комунікації в музейному просторі з відповідною цільовою аудиторією.</p>
Ключові слова	Комунікація, етноцентризм, толерантність, інтолерантність, бар'єри спілкування.
Формат курсу	Очний (денний). Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Подано у таблиці.
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, практичні вправи, творчі індивідуальні, групові та підгрупові завдання, дискусія.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань впродовж семестру становить 100 балів.</p> <p>Програмою передбачено дві модульні контрольні роботи. Студент за одну контрольну роботу може отримати 25 балів ($25 \times 2 = 50$).</p> <p>За усне опитування студент впродовж семестру накопичує 30 балів. Програмою передбачено 6 практичних занять. За одне практичне заняття - 5 балів, залежно від складності завдання. Кількість балів, які студент може отримати за усні відповіді подано в таблиці.</p> <p>За самостійну роботу впродовж семестру студент набирає 20 балів.</p> <p>Бали набрані впродовж семестру додаються і якщо студент має бажання отримати вищий бал він має право здавати залік.</p>
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття комунікації і її роль у концепції культури. Функції комунікації. Основні види комунікації. 2. Міжкультурна комунікація як наука, її становлення і розвиток. Основні категорії міжкультурної комунікації.

3. Основні типи культур. Міжкультурні стилі комунікації.
4. Міжкультурні особливості комунікативної поведінки.
5. Комунікація і культура. Поняття культурних цінностей і їхнє місце в міжкультурній комунікації. Етноцентризм і його роль в МКК.
6. Освоєння культури. Соціалізація та інкультурація. Вербальні способи впливу.
7. Комунікативний аспект міжкультурної комунікації. Симптоматика «культурного шоку».
8. Бар'єри спілкування. Види бар'єрів.
9. Навички отримання інформації в міжкультурній комунікації.
10. Проблема сприйняття в міжкультурній комунікації та культурні коди. Специфіка досліджень міжособистісних комунікацій у різних філософських контекстах (філософські та прикладні моделі).
11. Процес соціальної категоризації і стереотипізації. Поняття і функції стереотипів.
12. Поняття і типи упереджень, механізм їх формування.
13. Природа міжкультурних конфліктів та їх види.
14. Стратегії та засоби подолання міжкультурних конфліктів. Атракція та атрибуція в міжкультурній комунікації
15. Мови і культури світу в єдності відмінностей.
16. Міжкультурна комунікація і переклад.
17. Актуальні проблеми міжкультурної комунікації в сучасному світі. Розвиток глобалізаційних процесів та суперечливий характер діалогу культур.
18. Проблема «чужорідності» культури. Акультурація як процес освоєння чужої культури. Основні форми (стратегії) акультурації.
19. Позитивні та негативні наслідки взаємодії культур. Типи сприйняття міжкультурних відмінностей.
20. Культурна адаптація. Культурний шок.
21. Модель засвоєння «чужої» культури М.Беннета. Культурна ідентичність. Етноцентризм та його різновиди.
22. Елементи комунікації у контексті міжкультурної комунікації.
23. Вербальна комунікація.
24. Невербальна комунікація, її види.
25. Психологічні наслідки міжкультурних контактів для груп та індивідів. Адаптація до нового культурного середовища

Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано після вивчення курсу.
-------------------	--

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль I. Основні засади міжкультурної комунікації. Елементи комунікації в контексті міжкультурної комунікації			
1.	Тема 1. Поняття комунікації і її роль у концепції культури. Функції комунікації.	Лекція – 2 год., самостійна робота – 2 год.	01.09.22
2.	Тема 2. Міжкультурна комунікація як наука, її становлення і розвиток	Лекція – 2 год., самостійна робота – 2 год.	08.09.22
3.	Тема 3. Основні типи культур. Міжкультурні стилі комунікації.	Практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	15.09.22
4.	Тема 4. Комунікація і культура. Поняття культурних цінностей і їхнє місце в міжкультурній комунікації.	Практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	22.09.22
5.	Тема 5. Освоєння культури. Соціалізація та інкультурація.	Лекція – 2 год., самостійна робота – 5 год.	24.09.22
6.	Тема 6. Комунікативний аспект міжкультурної комунікації.	Лекція – 2 год., самостійна робота – 5 год.	29.09.22
	Тема 7. Бар'єри спілкування	Практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 5 год.	06.10.22
7.	Модульна контрольна робота №1	Практичне заняття – 2 год.,	13.10.22
Змістовий модуль II. Актуальні проблеми сучасної міжкультурної комунікації			
8.	Тема 8. Проблема сприйняття в міжкультурній комунікації . Приклади культурних відмінностей.	Лекція – 2 год., самостійна робота – 5 год.	20.10.22
9.	Тема 9. Особливості взаємодії культур.	Лекція – 2 год., самостійна робота – 5 год.	27.10.22
10.	Тема 10. Поняття міжкультурно-комунікативної компетенції – її структура, рівні, засоби підвищення. Толерантність і її межі. Інтолерантність.	Лекція – 2 год., самостійна робота – 5 год.	29.10.22
11.	Тема 11. Мови і культури світу в єдності відмінностей.	Практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 5 год.	03.11.22

12.	Тема 12. Актуальні проблеми міжкультурної комунікації в сучасному світі.	Практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 5 год.	10.11.22
13.	Тема 13. Акультурація як процес освоєння чужої культури. Основні форми (стратегії) акультурації.	Лекція – 2 год., самостійна робота – 5 год.	17.11.22
14.	Тема 14. Культурна адаптація. Культурний шок. Модель засвоєння «чужої» культури М.Беннета. Культурна ідентичність.	Практичне заняття – 2 год., самостійна робота – 5 год.	24.11.22
15.	Модульна контрольна робота 2	Практичне заняття – 2 год	01.12.22